

บุคคลต้นแบบ ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา

ประเภทประชาชน
ปี 2555

นายสุทินันท์ ปรัชญพฤทธิ์

ประชาชนบ้าน จังหวัดบุรีรัมย์
สถาบันสร้างเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตอีสานใต้
ตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ผลงานเด่น

1. การทำเกษตรกรรมธรรมชาติ โดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และยาฆ่าหญ้า
2. การพัฒนาและวิจัยเกษตรประณีต 1 ไร่
3. การจัดอบรมหลักสูตร วิทยากรกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งตนเองและพึ่งพากันเอง
ภาคประชาชน (วปอ.ภาคประชาชน) ร่วมกับเครือข่ายประชาชนบ้านและพหุภาคีภาคอีสาน
4. การวิจัยเรื่องการเลี้ยงปลุสสัตว์ในสวนป่า (เอาใบไม้มาสับปนกับหญ้าเลี้ยงโค)
5. การวิจัยเรื่องการเผาถ่าน ผลิตถ่านไบโอชา และผลิตน้ำส้มควันไม้
6. โครงการต้นแบบด้านอาชีพปลูกสร้างสวนป่าในประเทศไทย
7. โครงการปลูกผักยืนต้นพื้นเมืองระบบปิด
8. เจ้าของหนังสือชื่อ "โมเดลบุรีรัมย์" "คนนอกกระบอก" "เจ้าเป็นไผ่1-2"

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขวิกฤติที่เกิดขึ้นโดยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
2. การปรับเปลี่ยนวิถีคิดสู่การพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเองของคนชนบท
3. การมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับการสร้างและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
4. ศึกษาหาความรู้แล้วนำมาทดลองเชิงประจักษ์
5. สร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงและถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แกกัน
6. ทำการวิจัยกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ
7. ทำตัวให้เป็นผู้เรียน เพื่อเรียนรู้เทคนิค เทคโนโลยี ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัย
8. การร่วมกันพัฒนาและวิจัยร่วมกับกับเครือข่ายประชาชนบ้านภาคอีสาน

บทเรียนสำคัญในการทำงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. การได้หยุดทบทวนการใช้ชีวิตที่ผิดพลาดจากแนวคิดเรื่องการพึ่งพารายได้พึ่งพาเงินจนทำลายวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พอปรับเปลี่ยนแนวคิดเรื่องการพึ่งพาตนเองใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงทั้งด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว สังคม สุขภาพและสิ่งแวดล้อม การมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อสุขภาพที่ดีตามมาด้วย

2. มหาวิทาลัยอีสาน ได้จัดลักษณะงานเพื่อสังคมในรูปของบ้านเรียน และเครือข่ายการเรียนรู้เครือข่ายออนไลน์ ในแต่ละปีมีผู้มาเยือน มาดูงาน มาเข้าค่ายอบรมไม่น้อยกว่า1,000คน จึงได้ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสังคมที่เผชิญอยู่ ได้จัดค่ายให้นิสิตแพทย์จุฬาลงกรณ์ฯ นิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยอุบลฯ และนิสิตนักศึกษาพยาบาล สาธารณสุข อนามัย และนักศึกษาจากหลายมหาวิทยาลัย ตลอดจนองค์กรชุมชนที่สนใจ การจัดการกับคนหมู่มากจำเป็นต้องดูแลเรื่องสภาพแวดล้อม อาหาร การอนามัยให้เรียบร้อย เรามีแปลงผักปลอดสารพิษในรูปของการเกษตรประณีต มีครัวให้ฝึกทดลองประกอบอาหาร มีแปลงสาธิตการทำเกษตรอินทรีย์

บุคคลต้นแบบ ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา

3.ด้านส่งเสริมสุขภาพและสุขภาวะ จากประสบการณ์ตรงคือ พบว่าอบายมุขไม่สามารถปลดทุกข์จากหนี้สิน เมื่อตั้งสติได้ เริ่มใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา การพยายามลดรายจ่ายทุกอย่างด้วยการเลิกใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง กินน้อยใช้น้อย นอกจากหนี้สินหมดแล้ว ยังทำให้สุขภาพดีเพราะได้กินอาหารปลอดพิษ ปลอดภัยมีคุณค่าโภชนาการจากสารอาหารที่หลากหลาย ได้ออกกำลังกายจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิม แอ้มด้วยอากาศบริสุทธิ์จากไม้ยืนต้นและไม่โตเร็วอีกด้วย”

4.ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ไม่ใช้ยาฆ่าแมลงเป็นการรักษาดิน รักษา น้ำ รักษาอากาศ สิ่งแวดล้อมดี ปราศจากมลพิษ ร่วมกับประชาชนชาวบ้านอีสานปลูกไม้โตเร็วไม้ยืนต้นที่หลากหลายแล้วกว่าล้านต้น ช่วยลดโลกร้อน พืชดักยั้งแล้งน้ำท่วม และเร่งหาทางให้ธรรมชาติกลับมาทั้งดินค่าน้ำชุ่ม ผืนป่าอุดมสมบูรณ์เหมือนเดิม สร้างครอบครัวพึ่งตนเอง และรวมกันหลายๆครอบครัว จะเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

รางวัลหรือเกียรติคุณที่เคยได้รับ

ชื่อรางวัล	หน่วยงานที่ให้	ปีพ.ศ.ที่ได้รับ
แทนคุณแผ่นดิน77ต้นแบบคนดี	บริษัทเนชั่นมีเดียกรุ๊ปจำกัด มหาชน	2554
เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ	2534
Outstanding accomplishments in tree farming	Food and Agriculture Organization of the United Nations	1991
The Anand Panyarachun Rural ICT Innovation Award	The American Corporations for Thailand	11 June11,2001
คนไทยกับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า มุมมองการพัฒนาการศึกษาอกระบบที่ยั่งยืน	สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน สมาคมสถาบันการศึกษาชั้นอุดมแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประจำประเทศไทย	9-11 ตุลาคม 2544 3 เมษายน 2549

